

af Herman Säterberg

Vi hafva att beklaga förlusten af en högt värderad medlem af vårt lands läkarekår. Den 10:de dennes kl. half 7 e. m. afled nämligen professor *Fredrik August Cederschiöld* till följd af ett slaganfall, som i sistl. juni månad träffade honom under en vandring i staden och nedlade honom på den sjukbädd, der han genomkämpat den långa och plågsamma kampen mellan lif och död.

Prof. Cederschiölds bortgång innebär en känbar förlust, icke blott för hans närmaste vänner, utan äfven för det allmänna, åt hvilket han under sin lefnad egnat sina af naturen rika gåfvor. Under sin praktiska läkareverksamhet som gynäkolog åtnjöt han ett stort och välförtjent förtroende, icke blott på grund af sin vetenskapliga bildning och mångåriga erfarenhet, utan äfven för den omsorgsfulla och ömma omvårdnad, han städse skänkte sina patienter, utan allt afseende på rikare eller knappare lefnadsvilkor, högre eller lägre samhällsställning. Han egde ett hjerta, som klappade varmt för hvarje lidande medmänniska. Hur skönt har han icke under sin verksamma lefnad ådagalagt detta, och hur många mödrar kunna icke af tacksamt hjerta intyga, med hvilket innerligt deltagande han egnade sin vård åt dem och deras späda älsklingar!

Med en sådan välsignelserik verksamhet har Cederschiöld på det vackraste sätt uppfyllt sina pligter som läkare; men detta var för honom ej nog: han ville gagna i än vidsträcktare mått. Djupt rörd af tanken på den hårda lott, som vanligtvis väntade de från förlossningsanstalterna utskrifna medelösa mödrarna och deras barn, föresatte han sig att, om möjligt, bereda dem en tillflykt undan den hotande nöden; och han skref då de varmhjertade uppmaningar till allmänheten, som dels hade till följd att en ädel man och människovän testamenterade en storartad donation till *En asyl för fattiga barnaföderskor och deras barn*, dels gifvo upphof till så rikhaltiga insamlingar till en *Nödhjelpsfond* för de samma att totalsumman af samtliga bidragen uppgick till mer än 200 000 kronor. Men Cederschiölds deltagande hjertelag visade sig ej blott i det som låg inom gränsen för hans verksamhet som läkare. Alla som tagit kännedom om innehållet i åtskilliga af hufvudstadens tidningar, minnas nog de artiklar, undertecknade med initialerna F. A. C., uti hvilka Cederschiöld med sitt från hjertat gående gripande språk dels påkallade det allmänna deltagandet för någon välgörenhetsinrättning, dels gisslade ett snedsprång inom den usla litteraturen o. s. v. Man erinre sig hans artikel om *Tras-skolan*, hans rörande skildring af tilldragelsen med det arma, nyfödda barnet, lille *Justus*, som af sin onaturliga moder hade blifvit utsatt i vildmarken till en säker undergång, men som genom Cederschiölds åtgörande blef af en människovän upptaget som fosterbarn;

hans af en qvick satir flödande broschyr mot den allbekanta smädeskriften mot ortopediska institutet o. s. v. Ja, äfven för de värnlösa djuren ömmade han, denne känslöfule man med den bittra minen. Han var ej en af dessa svaga, som icke drista uttala sin öfvertygelse, af fruktan att stöta sig med mäktiga motståndare; ej heller tillhörde han dessa slappa karakterer, som ej gitta att uppträda och kämpa för saker, som icke röra deras egna intressen, utan hellre vilja låta allt gå hur som helst.

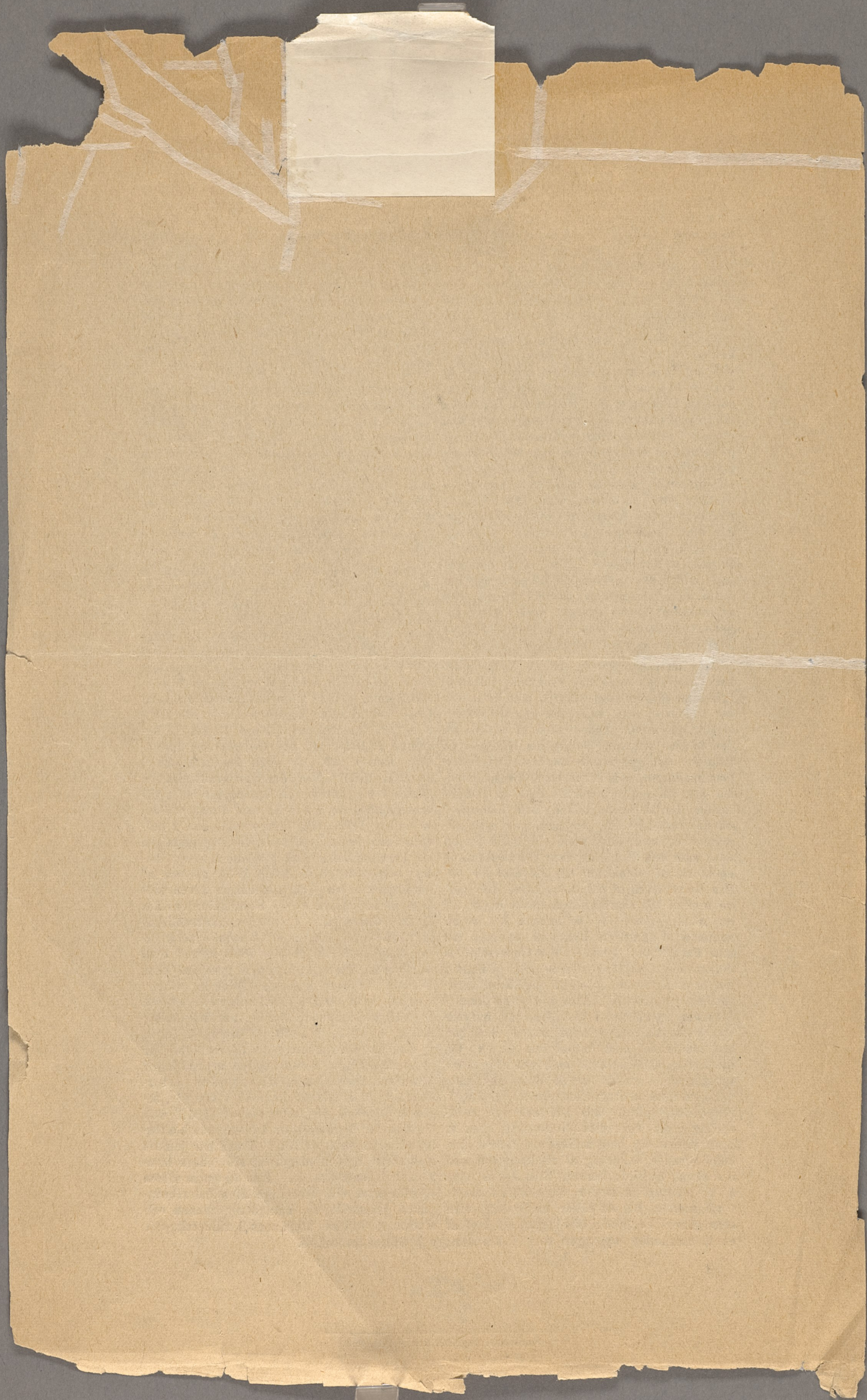
En ärlig stridsman är ära värd; och ärligt samt med heder har den hädangångne kämpat i det godas tjänst ända till dess ålderdomen plötsligt förlamade hans kraft och lade honom på den sjukbädd, hvarifrån han icke mer skulle uppstå. Det hjerta, som nyss klappade så varmt för medmänniskors väl, har nu upphört att slå; men frukterna af den ädle mannens verksamhet som läkare, som lärare, som människovän, de fortlevva och skola utgöra hans skönaste minnesvärd.

Prof. Cederschiöld var född i Stockholm den 27 maj 1813. Fadren var sedermera art. obstetr. prof. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, Pehr Gustaf Cederschiöld; modren: friherrinnan Cordelie Charlotte Marie von Boije. Han blef student i Lund 1830, medicine licentiat 1839, kirurgie magister 1840 och erhöll samma år med doktorsdiplom. Blef tillförordnad bataljonsläkare vid Andra lifgardet 1839 och 1842 t. f. provinsialläkare i Nora distrikt. Utnämndes 1846 till provinsialläkare derstädes; men erhöll på egen begäran afsked derifrån 1851. Var derefter praktiserande läkare i Stockholm och utnämndes 1854 till provinsialläkare i Stockholms distrikt. Förordnades 1855 till lärare vid den i hufvudstaden befintliga undervisningsanstalten för barnmorskor, med professors namn, heder och värdighet. Blef 1864 riddare af nordstjerneorden och sedermera äfven riddare af kejsrerliga ryska Stanislaoidens 2:a klass. Ordförande i svenska läkaresällskapet 1856—57. Medlem af norske medicinske Selskab 1858. Erhöll 1880 afsked från barnmorskeläroretjensten med pension. Gift 1844 i Nora med Agnes Memsen. Barn: Gustaf, född 1845, f. d. underlöjtnant vid Svea lifgarde, numera sjukgymnast härstädes; Adele, f. 1847, † 1849; Wilhelm, f. 1848, † samma år. Professor Cederschiöld har utom åtskilliga vetenskapliga afhandlingar äfvensom recensioner, dels utgifna i särskilda häften, dels publicerade i *Hygiea*, utgifvit lärobok för barnmorskor (1873) och lärobok för barnmorskor i instrumentala förlossningskonsten (1874). Han har jemväl ombesörjt nya upplagor af sin faders läroböcker i samma ämne. Har dessutom såsom riksdagsman vid åtskilliga af ständsriksdagarna framställt en mängd anföranden och motioner, hvilka återfinnas i ridderskapets och adelns protokoll.

Stockholms Dagblads Boktryckeri, 1883.

af H. Säterberg

Sätherberg, Herman

Fredrik August Cederschiöld.